

Ved den Lejlighed blev der af det 2det Medlem for 6te Kreds (J. Pedersen) fremført stærke Beklagelser, der gik i samme Retning som de, der var fremførte i 1910—11 af os andre, nemlig over, at man i vore moderne Tider vilde foreslaa saa hemmende og indskrænkende Bestemmelser. Han betegnede dem som en Gangkurv for en Befolkning, der skulde kunne staa paa sine egne Ben. Han anbefalede i høj Grad en stærk Indskrænkning af Lovforslaget, som det var forelagt tredje Gang.

Udvalget gjorde da Bankloven færdig, da den jo skulde følge med Sparekasselovforslaget. Men i Beretningen udtales paa ny en Kritik af Lovforslagets alt for stærke Indgriben i de bestaaende Aktieselskabers frie Virksomhed.

I de 3 Samlinger kunde man i Grunden ikke sige, at vi var rykkede en Lovgivning synderlig nær. Hvis den højtærede Minister nu i Aar havde fremsat Lovforslaget i den samme Form som før, antager jeg, at der denne 4de Gang neppe vilde have været Anledning til her at fremkomme med udførlige Udtalelser lige saa lidt som i de foregaaende Aar, hvor jeg for mit Vedkommende kunde henvise til, hvad jeg havde sagt i et større Foredrag i 1910—11. Der var jo ikke nogen Grund til at gentage sig selv overfor et Lovforslag, der var nøjagtigt som de foregaaende. Sagen var da gaaet i Udvalg, og den var vistnok heller ikke da kommet længere. Men saaledes forholder det sig nu ikke. Det er ganske øjensynligt, at den Kritik, som Landstinget, navnlig i 1910—11, men ogsaa i de derefter følgende Samlinger, har gjort Lovforslaget til Genstand for, har haft den højtærede Ministers fulde Opmærksomhed. Det foreliggende Lovforslag bærer Vidne om, at den højtærede Minister har bestræbt sig for at bortskære det, hvis Tilstedeværelse man ankede over, nemlig de mangfoldige Bestemmelser, som angaar Aktionærernes indbyrdes Forhold, Bestyrelsernes Rettigheder og Pligter, de udførlige Regler om Generalforsamlinger, Stemmeret og meget mere. Man kan godt sige, at det især var disse Bestemmelser, som vakte Uvillie, fordi de egentlig talt angaar Forhold, der ikke har Krav paa Lovgivningsmagtens Indgriben. Det bør overlades til de interesserede selv, det vil sige til Aktionærerne og til Selskabet, at træffe Bestemmelser derom i dettes Love og Vedtægter, og alt dette bør ikke gøres til Genstand for en, om jeg saa maa sige, nivellerende og alle Selskaber omfattende Lovgivning af foreskrivende Beskaffenhed. Lovforslaget er da

nu i alt væsentligt indskrænket til at indeholde Bestemmelser om Forhold, med Hensyn til hvilke Samfundet har en paavisselig Interesse i, at der kommer en lovbestemt Ordning, og jeg tror, at Landstinget i dets Helhed vil hilse det med stor Tilfredshed. Det er i Virkeligheden en urigtig Opfattelse, den, der hersker hos en stor Del af Befolkningen, at en Aktieselskabslovs Formaal er dette, at den paa en særlig Maade skulde beskytte de Interesser, som Aktionærerne maa siges at repræsentere. Det er Aktionærernes egen Sag at beskytte de Interesser, som de har i Aktieselskabet. Deraf, at man betror sine Midler til Frugtbar-gørelse ved andre Personer — Personer, som man selv er med til at vælge, og som man selv er i Stand til at kontrolere —, kan ikke udledes nogen Ret til at forlange en særlig Omsorg fra Statens Side, altsaa en større Beskyttelse, end andre Mennesker faar i de Pengeanbringelser, de foretager, eller i de Forretninger, de gør. Og selv om man var af en anden Mening, selv om man vilde forsøge at give Aktionærerne en saadan større Beskyttelse, vilde det ganske sikkert mislykkes, og man vilde kun opnaa at fremkalde et falsk Haab, en Sikkerhedsfølelse, som vilde føre til Ligegyldighed for egne Anliggender, og som alligevel til en vis Grad kunde siges at medføre et moralsk Ansvar for Statsmagten, som havde forsogt at værne disse Interesser. Dette gør det foreliggende Lovforslag ikke. Dets Synspunkt er efter min Forstaaelse, som jeg ikke tvivler om er rigtig, dette, at Aktionærerne har deres aarlige Generalforsamling — hvis de ikke vil have flere, ekstraordinære, thi den aarlige skal de have, den skal Selskabets Love sikre dem, og den paabyder ogsaa Lovforslaget — til der at drage Bestyrelsen til Ansvar for dens Forretningsførelse, til at forlange alle de Oplysninger, de maatte anse for nødvendige, til at vælge Bestyrelse og til at stille de Forslag, som de maatte finde at være i deres Interesse. Man kan nok sige, at denne Ret i Praksis kun benyttes i ringe Omfang, men dette forandrer ikke Forholdet. Aktionærerne maa blive sig bevidst, at Generalforsamling er Vejen for dem, ligesom den ogsaa for Bestyrelsen er Vejen til at komme i Kontakt med Aktionærkredsen. Det er ganske vist paafaldende, hvor lidet besøgte Aktieselskabers Generalforsamlinger og hvor tavse de tilstedeværende Aktionærer som Regel er. Jeg er tilbøjelig til at tro, at dette i ikke ringe Grad skriver sig derfra, at Generalforsamlinger her til Lands betragtes som offentlige Møder,